

31. 1. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zjednodušená přeshraniční fúze sloučením po novele Zákona o přeměnách

Dne 19.07.2024 nabyl účinnosti zákon č. [162/2024](#) Sb. (dále jen „Novela“), kterým se mění zákon č. [125/2008](#) Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev (dále jen „Zákon“). Novela transponovala do českého právního řádu s více než ročním prodlením úpravu Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/109/ES ze dne 27. listopadu 2019[1].

Účelem nové právní úpravy je zejména odstranění nadbytečné administrativní zátěže společností při přeměnách na nejnižší možnou míru při zachování nezbytné ochrany oprávněných zájmů věřitelů, společníků a zaměstnanců společností zúčastněných na přeměně.

Novela přinesla v oblasti přeshraničních přeměn řadu významných změn, které mají odstranit terminologické nejasnosti a vyřešit nedokonalosti předešlé právní úpravy. V rámci tohoto článku rozvedeme vybrané praktické dopady nové právní úpravy se zaměřením na zjednodušený postup přeshraniční fúze sloučením a změny týkající se přípravy a zveřejňování dokumentů o přeshraničních přeměnách.

Zjednodušený postup přeshraniční fúze sloučením

Ustanovení § 211 Zákona stanovuje možnosti a podmínky, za jakých lze aplikovat zjednodušený postup na přeshraniční fúzi sloučením. Dříve byl tento zjednodušený postup realizovatelný pouze pro případy, kdy se slučovala jedna nebo více zanikajících společností s nástupnickou společností, která vlastnila veškeré podíly s hlasovacím právem v těchto zanikajících společnostech, tj. pouze v situaci, kdy zanikající společnost fúzovala se svou mateřskou společností. Novelou se aplikovatelnost zjednodušeného postupu přeshraničních fúzí sloučením rozšířila i na situace, kdy se slučuje jedna nebo více zanikajících společností (a.s. nebo s.r.o.) s nástupnickou společností (a.s. nebo s.r.o.), přičemž všechny podíly ve všech zúčastněných společnostech vlastní přímo nebo nepřímo jedna osoba a nedochází k výměně podílů. V praxi takový případ nejčastěji nastane, pokud dochází ke sloučení dvou a více „sesterských“ společností ovládaných jednou a tou samou osobou.

V důsledku použití postupu zjednodušené přeshraniční fúze sloučením se proces její realizace usnadní o náležitosti, které dle § 211 Zákona nejsou vyžadovány. Například se nevyžaduje uvádět v projektu přeshraniční fúze údaje týkající se výměnných poměrů podílů společníků zanikající

společnosti na nástupnické společnosti a práv, jež nástupnická společnost poskytne vlastníkům dluhopisů podle § 70 odst. 1 písm. b) a d) Zákona, a dále výši vypořádacího podílu pro případ vystoupení společníka společnosti s ručením omezeným nebo akcionáře akciové společnosti dle § 191 odst. 1 písm. f) Zákona. Dále se nevyžaduje vyhotovení zprávy o přeshraniční fúzi zanikající zúčastněnou společností, pořízení znalecké zprávy o přeshraniční fúzi a schválení přeshraniční fúze valnou hromadou, společníky ani jediným společníkem zanikající zúčastněné společnosti. Pro naplnění všech zákonných náležitostí pro uskutečnění přeshraniční přeměny je však vždy zapotřebí brát zřetel na náležitosti stanovené rozhodným právem nástupnické společnosti, tj. právem státu, ve kterém bude mít nástupnická společnost své sídlo a kterým se budou řídit vnitřní poměry nástupnické společnosti. V této souvislosti upozorňujeme na to, že ustanovení § 15 odst. 4 Zákona stanoví, že projekt přeměny akciových společností nebo společností s ručením omezeným musí mít formu notářského zápisu, pokud nemusí být schvalován společníky podle zákona. Na základě našich zkušeností zahraniční právní úpravy obvykle nevyžadují formu notářského zápisu pro projekt přeměny, a proto projekt přeměny zpravidla bude schválen rozhodnutím společníka zanikající české společnosti ve formě notářského zápisu, i když se podle § 211 písm. d) Zákona takové schválení nevyžaduje.

Nově Zákon navíc nevyžaduje zpracování znaleckých zpráv o přeměně u jakékoliv přeshraniční přeměny, pokud všichni společníci všech společností zúčastněných na dané přeshraniční přeměně souhlasí s tím, že znalecká zpráva nebude vypracována, nebo pokud česká právnická osoba zúčastněná na přeshraniční přeměně je veřejnou obchodní společností, komanditní společností nebo společností s jediným společníkem, anebo se jedná o přeshraniční rozdělení vyčleněním.

Zveřejnění dokumentů o přeshraniční přeměně

V souvislosti se snížením administrativní zátěže je vhodné zmínit zrušení povinnosti zveřejnit v Obchodním věstníku oznámení o uložení projektu přeměny do sbírky listin obchodního rejstříku spolu s upozorněním pro věřitele. Práva věřitelů tím nejsou nijak ohrožena, protože Novelou vznikla Českým společnostem zúčastněným na přeshraniční fúzi nová povinnost uložit do Sbírk listin obchodního rejstříku vedle projektu přeměny navíc také tyto dokumenty: upozornění pro věřitele, zástupce zaměstnanců, popřípadě zaměstnance a společníky na jejich zákonná práva dle Zákona a dále prohlášení statutárního orgánu přesně zachycující finanční situaci české osoby zúčastněné na přeshraniční přeměně. Prohlášení ohledně finanční situace nesmí předcházet dni uložení dokumentů do Sbírk listin. Zároveň byla zavedena nová povinnost zpřístupnit uvedené upozornění a prohlášení o finanční situaci na internetových stránkách české zúčastněné osoby (*pokud je má*), a to alespoň jeden měsíc přede dnem, kdy má být přeměna podle zákona schválena.

Pro úplnost lze dodat, že dle § 33a Zákona se zveřejnění projektu přeměny ve sbírce listin nevyžaduje, pokud osoba zúčastněná na přeměně uveřejní projekt přeměny a upozornění pro věřitele, zástupce zaměstnanců, popřípadě zaměstnance a společníky nebo členy na jejich práva podle tohoto zákona na webových stránkách po dobu alespoň 1 měsíce přede dnem, kdy má být přeměna schválena, a pokud toto upozornění dále uloží do sbírky listin a zajistí zápis údajů o přeměně dle § 61 zákona o veřejných rejstřících. Předpokládáme, že v praxi se však bude nadále využívat spíše zveřejnění projektu uložení do sbírky listin.

Realizační fáze přeshraniční přeměny

Po schválení přeshraniční přeměny jediným společníkem, valnou hromadou nebo jiným orgánem s pravomocí rozhodovat o schválení přeměny, je zapotřebí osvědčit zákonnost takové přeshraniční přeměny notářem. Splnění zákonem stanovených požadavků českou osobou zúčastněnou na přeshraniční přeměně osvědčuje notář vydáním osvědčení o přeshraniční přeměně postupem uvedeným v § 59x Zákona na základě žádosti české osoby zúčastněné na přeshraniční přeměně. Notář může takové osvědčení o přeshraniční přeměně vydat až po provedení přezkumu zákonitosti přeshraniční přeměny. Pro účely přezkumu zákonitosti přeshraniční přeměny je zapotřebí doložit zejména písemnosti uvedené v § 59x odst. 2 Zákona. Jedná se o (i) projekt přeměny, (ii) zprávu o přeshraniční přeměně, pokud se vyžaduje, (iii) případné stanovisko zaměstnanců nebo jejich zástupců k projektu přeměny, (iv) znaleckou zprávu o přeshraniční přeměně, pokud je vyžadována, (v) případné připomínky společníků, věřitelů nebo zaměstnanců anebo jejich zástupců k projektu přeměny a (vi) prvopis nebo úředně ověřenou kopii souhlasu společníků se schválením přeměny, nebo stejnopis anebo úředně ověřený opis notářského zápisu, kterým bylo osvědčeno schválení nebo neschválení přeshraniční přeměny valnou hromadou (jediným společníkem), pokud se vyžadují. Český notář na vydání osvědčení dle Zákona 3 měsíce, ale v praxi zpravidla toto osvědčení vydá ihned po schválení přeshraniční přeměny společníkem, resp. po obdržení osvědčení o přeshraniční přeměny od zahraničního notáře, pokud má k dispozici všechny ostatní podklady.

Přeshraniční přeměnu musí rovněž osvědčit zahraniční notář se sídlem ve státě zahraniční osoby zúčastněné na přeshraniční přeměně dle podmínek a požadavků práva, kterým se řídí vnitřní poměry zahraniční osoby zúčastněné na přeshraniční přeměně. V případech, kdy se česká společnost účastní přeshraniční přeměny pouze jako zanikající společnost, zahraniční notář navíc osvědčuje i splnění požadavků pro zápis přeshraniční přeměny do tamního rejstříku nebo evidence právnických osob, a takový zápis zpravidla i sám provede.

Pro případy, kdy je česká společnost zúčastněná přeshraniční přeměny v postavení nástupnické společnosti, musí český notář (*zpravidla ten, který již osvědčil zákonnost přeshraniční přeměny v souladu s § 59x Zákona*) navíc vydat osvědčení o splnění zákonem stanovených požadavků pro zápis do obchodního rejstříku. Tímto osvědčením se dokládá, že (i) projekt přeshraniční přeměny byl schválen všemi zúčastněnými společnostmi ve stejném znění, a nevyžaduje-li se schválení, že mají stejné znění, (ii) byl stanoven způsob a rozsah zapojení zaměstnanců nástupnické společnosti v souladu se Zákonem, pokud se vyžaduje, a (iii) byly splněny požadavky vyžadované českým právním řádem pro zápis přeshraniční přeměny do obchodního rejstříku. Teprve po osvědčení výše zmíněných skutečností pro zápis do obchodního rejstříku je možné přeshraniční fúze do rejstříku zapsat, a tímto zápisem nastávají právní účinky přeshraniční přeměny. Osvědčení o splnění požadavků pro zápis do obchodního rejstříku může český notář vydat na žádost osoby, jež má být zapsána do obchodního rejstříku, zásadně až po osvědčení zákonitosti přeshraniční přeměny.

Přeshraniční přeměnu musí rovněž osvědčit zahraniční notář se sídlem ve státě zahraniční osoby zúčastněné na přeshraniční přeměně dle podmínek a požadavků práva, kterým se řídí vnitřní poměry

zahraniční osoby zúčastněná na přeshraniční přeměně.

V případě přeshraničních přeměn v rámci EU probíhá automatická výměna některých informací mezi obchodními rejstříky a evidencemi právnických osob jednotlivých členských států týkajících se zahraničních poboček a přeshraničních přeměn a jejich zápisů do rejstříků prostřednictvím evropského systému propojení obchodních rejstříků tzv. BRIS. Zápis přeshraniční přeměny včetně výmazu zanikající společnosti a zápisu nově vzniklé nástupnické společnosti provede rejstříkový soud nebo jiný příslušný orgán *ex offio* (*bez návrhu zúčastněné společnosti*), nicméně v některých případech výměna informací prostřednictvím BRIS nezafungovala a příslušný rejstříkový soud nebyl o zápisu přeshraniční přeměny vyrozuměn, a proto bylo nutné podat žádost o provedení zápisu k příslušnému rejstříkovému soudu.

Závěr

Novelou lze využít zjednodušený postup přeshraniční fúze sloučením i pro přeshraniční fúze sesterských společností. Na základě tohoto postupu není třeba vypracovávat zprávu o přeshraniční přeměně za českou zanikající společnost, znaleckou zprávu a dále odpadá povinnost uvádět některé údaje v projektu přeshraniční přeměny. Rozšíření tohoto postupu nabízí společnostem vhodné řešení pro sjednocení a zjednodušení vlastnické struktury, správy a managementu společností v rámci koncernů. Novela rovněž přinesla zjednodušení pro zveřejňování dokumentů o přeshraničních přeměnách a podrobnou úpravu týkající se osvědčení přeshraničních přeměn a jejich zápisu do obchodního rejstříku.

Mgr. Bc. Jiří Prouza,
advokát

Tadeáš Diviš

Týn 639/1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 111 711
e-mail: office@cerhahempel.cz

[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2121 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přemístění sídla, fúze a rozdělení.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)